

Examenopgaven VMBO-GL en TL

2003

tijdvak 2
woensdag 18 juni
13.30 – 15.30 uur

NEDERLANDS LEESVAARDIGHEID CSE GL EN TL

NEDERLANDS LEESVAARDIGHEID VBO-MAVO-D

Bij dit examen hoort een tekstboekje.

Dit examen bestaat uit 33 vragen en een samenvattingsopdracht.
Voor dit examen zijn maximaal 45 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten maximaal behaald kunnen worden.

● **Meerkeuzevragen**

Schrijf alleen de hoofdletter van het goede antwoord op.

TEKST 1 BIOLOGISCH VOEDSEL WINT TERREIN

- 1p ● 1 De titel van de tekst luidt: 'Biologisch voedsel wint terrein'.
Uit welke alinea blijkt het meest dat biologisch voedsel inderdaad terrein wint?
A alinea 1
B alinea 2
C alinea 3
D alinea 4
- 1p ● 2 In de eerste alinea wordt duidelijk gemaakt waar het artikel over gaat.
Hoe gebeurt dat?
Er wordt
A een beknopte geschiedenis geschetst.
B een opvallend standpunt ingenomen.
C een samenvatting van de rest van het artikel gegeven.
D een voorbeeld bij het onderwerp van het artikel uitgewerkt.
- 1p ● 3 In de eerste alinea wordt opgemerkt dat vlees en groente vroeger geen EKO-keurmerk nodig hadden.
Welke verklaring wordt hiervoor gegeven?
A Andere productiemethoden waren er niet.
B De landbouw en veeteelt hadden geen problemen.
C Er werd alleen biologisch geteeld.
D Men had geen interesse in biologische producten.
- 1p ● 4 De schrijfster laat in alinea 4 Ellen Winkel aan het woord.
Met welk doel doet de schrijfster dat?
Zij wil met de woorden van Ellen Winkel
A bezwaren tegen biologische producten afzwakken.
B kenmerken van biologische producten benoemen.
C kritiek op biologische producten ondersteunen.
D voordelen van biologische producten benadrukken.
- 2p ○ 5 De schrijfster bespreekt in het artikel verschillende voor- en nadelen van biologische producten. Die voor- en nadelen hebben onder andere te maken met:
1 gezondheid
2 houdbaarheid
3 milieu
4 prijs
5 smaak
6 voedingswaarde
→ Neem onderstaande tabel over op je antwoordblad. Noteer van elk van bovenstaande nummers of het om een voordeel of een nadeel van biologische producten gaat. Elk nummer mag maar één keer een plaats krijgen.

voordeel	nadeel

- 1p ● 6 Wat is de belangrijkste functie van alinea 9?
In alinea 9 wordt
- A een beknopte samenvatting gegeven van de voorafgaande alinea's.
 - B een nieuw aspect van biologische voeding aan de orde gesteld.
 - C een oproep gedaan aan de consument.
 - D een voorspelling gedaan over consumentengedrag.
- 1p ● 7 In dit artikel laat de schrijfster twee deskundigen aan het woord.
Wat vindt zij van hun uitspraken?
- A Zij gebruikt ze vooral om haar eigen standpunt te verdedigen.
 - B Zij geeft ze weer zonder verder commentaar.
 - C Zij is het absoluut oneens met de uitspraken.
 - D Zij trekt de juistheid van de uitspraken in twijfel.
- 1p ● 8 Wat is de hoofdgedachte van dit artikel?
- A Consumenten accepteren de hogere prijs voor biologische voeding, omdat de smaak beter is.
 - B Consumenten kiezen in toenemende mate voor biologische producten, omdat deze volgens iedereen gezonder zijn.
 - C Consumenten kopen steeds vaker biologische producten, omdat die beter zijn voor het milieu.
 - D Consumenten tonen steeds meer belangstelling voor biologische producten, ondanks negatieve kritiek.

TEKST 2 DE RUSTELOZE ZAP-TOERIST

- 1p ● 9 Wat is de functie van de eerste alinea?
Het onderwerp van de tekst inleiden door
- A de aanleiding voor het schrijven van de tekst te noemen.
 - B een aantal belangrijke gegevens op te sommen.
 - C een anekdote uit de wereld van het toerisme weer te geven.
 - D een historisch overzicht van het toerisme te geven.
- 1p ○ 10 In regel 32 noemt Frans Jansen het zap-toerisme "een vorm van zelfexpressie".
→ Citeer de zin uit alinea 3 waarin Jansen het begrip 'zelfexpressie' uitlegt.

Buiten de inleiding en de afsluiting kun je deze tekst in drieën verdelen:

- 1 oorzaken van het zap-toerisme
- 2 gevolgen van het zap-toerisme
- 3 een toekomstvisie op het zap-toerisme

- 1p ● 11 Bij welke alinea begint deel 1?
- A alinea 2
 - B alinea 3
 - C alinea 4
 - D alinea 5
- 1p ● 12 Bij welke alinea begint deel 2?
- A alinea 3
 - B alinea 4
 - C alinea 5
 - D alinea 6

- 1p ● **13** Bij welke alinea begint deel 3?
A alinea 7
B alinea 8
C alinea 9
D alinea 10
- 1p ● **14** De doelgroep van de toeristenindustrie, dus de mensen op wie die industrie zich richt, verandert.
In welke alinea komt die verandering in de doelgroep het duidelijkst aan de orde?
A alinea 3
B alinea 5
C alinea 6
D alinea 7
- 1p ● **15** Wat is de functie van de laatste alinea?
A een conclusie geven
B een samenvatting geven
C een toekomstbeeld geven
D een waarschuwing geven
- 1p ● **16** De schrijver besteedt in de tekst aandacht aan verschillende kanten van het zap-toerisme. Welke van de volgende kanten krijgt de meeste aandacht in de tekst?
A gevarieerdheid
B invloed van de televisie
C kortstondige mode
D oppervlakkigheid
- 1p ● **17** Welke zin geeft de hoofdgedachte van de tekst 'De rusteloze zap-toerist' het beste weer?
A Door de welvaart en de behoefte aan status nemen veel mensen deel aan het zap-toerisme, waardoor de eisen hoger en de attracties steeds aantrekkelijker moeten worden.
B Door het zap-toerisme beleven wij allerlei ontspannende activiteiten oppervlakkiger dan vroeger, maar dat vinden wij niet erg.
C Het zap-toerisme is een trend waaraan iedereen wil meedoen, want elk weekend een andere toeristische topervaring hebben, geeft aan dat je meetelt.
D Het zap-toerisme kent een enorme groei, waardoor er een hevige concurrentiestrijd tussen bedrijven en verenigingen is ontstaan.
- 1p ● **18** Wat is het doel van de schrijver?
A amuseren
B informeren
C overtuigen
D tot handelen aansporen
- 1p ● **19** Een schrijver kan gebruikmaken van:
1 feiten;
2 de eigen mening;
3 de mening van anderen.
Waarvan maakt de schrijver in deze tekst gebruik?
A 1 en 2
B 1 en 3
C 2 en 3
D 1, 2 en 3

TEKST 3 HAMER

- 1p ● **20** Een afbeelding in een folder of een advertentie kan verschillende functies hebben.
- 1 De afbeelding dient om aandacht te trekken.
 - 2 De afbeelding is nodig om de tekst te kunnen begrijpen.
 - 3 De afbeelding voegt inhoudelijk iets nieuws aan de tekst toe.
- Welke functie of functies heeft de afbeelding in deze advertentie?
- A** alleen 1
B alleen 2
C alleen 3
D 1 en 2
E 1 en 3
F 2 en 3
- 1p ● **21** Wat is het belangrijkste doel van de adverteerder met deze advertentie?
- A** de lezer informeren
B de lezer overtuigen
C de lezer tot handelen aansporen
D de lezer waarschuwen
- 1p ● **22** Voor wie is deze advertentie bedoeld?
- A** Voor mensen die op latere leeftijd nog rechter willen worden en daarvoor de capaciteiten hebben.
B Voor mensen die zich te jong vinden om te stoppen met werken en iets willen bijverdienen.
C Voor rechters die na een lange diensttijd nog eens van specialisatie willen veranderen.

TEKST 4 ONZE TAAK IS HET VERKOPEN VAN NICOTINE

- 1p ● **23** Wat is de functie van de eerste alinea van deze tekst?
- A** de mening van de auteur weergeven
B een deskundige introduceren
C een korte samenvatting vooraf geven
D met een anekdote de tekst inleiden
- 1p ● **24** Wat is het verband tussen alinea 4 en 5?
- A** Alinea 4 en 5 vormen een opsomming.
B Alinea 4 en 5 vormen een tegenstelling.
C Alinea 4 geeft een oorzaak voor het gestelde in alinea 5.
D Alinea 5 geeft een uitwerking van het gestelde in alinea 4.
- 1p ● **25** Wat is het verband tussen alinea 7 en 8?
- A** Alinea 7 bevat een voorwaarde voor het gestelde in alinea 8.
B Alinea 7 en 8 vormen een tegenstelling.
C Alinea 8 geeft een conclusie van het gestelde in alinea 7.
D Alinea 8 noemt argumenten voor het gestelde in alinea 7.
- 1p ○ **26** In alinea 5 staat dat de meeste sigarettenfabrikanten liever verzwijgen dat roken ernstige ziekten veroorzaakt.
- Citeer de zin uit alinea 8 waarin de reden van dit verzwijgen wordt genoemd.

- 1p ○ 27 In de regels 153-154 (alinea 12) is sprake van 'een verboden vrucht'.
→ Citeer het zinsgedeelte uit alinea 12 waarin de betekenis van 'een verboden vrucht' het beste wordt uitgelegd.

Na het inleidende gedeelte kunnen we de tekst verdelen in vier delen:

- 1 het imago van de Marlboro-man;
- 2 de reactie van Philip Morris op kritiek;
- 3 reacties van de buitenwereld op de nieuwe houding van de sigarettenindustrie;
- 4 verdergaande discussie over de houding van de sigarettenindustrie.

- 1p ● 28 Bij welke alinea begint deel 2?
- A alinea 3
 - B alinea 4
 - C alinea 5
 - D alinea 6
- 1p ● 29 Bij welke alinea begint deel 3?
- A alinea 5
 - B alinea 6
 - C alinea 7
 - D alinea 8
- 1p ● 30 Bij welke alinea begint deel 4?
- A alinea 8
 - B alinea 9
 - C alinea 10
 - D alinea 11
- 1p ● 31 Welke zin geeft de hoofdgedachte van deze tekst het beste weer?
- A De antirookorganisaties zijn verantwoordelijk voor de ommezwaai bij de sigarettenfabrikanten wat betreft de erkenning van de gevaren van roken.
 - B Philip Morris loopt voorop in de ontwikkeling naar openheid en erkenning van de nadelen van roken.
 - C Sigarettenfabrikanten als Philip Morris erkennen steeds meer de gevaren van roken, terwijl anderen de goede bedoelingen van de industrie blijven wantrouwen.
 - D Sigarettenfabrikanten, de overheid en antirookorganisaties bereiken eindelijk hun doel: er wordt steeds minder gerookt.
- 1p ● 32 Een schrijver kan gebruikmaken van:
- 1 feiten;
 - 2 de mening van anderen;
 - 3 zijn eigen mening.
- Waarvan maakt de schrijver van deze tekst vooral gebruik?
- A 1 en 2
 - B 1 en 3
 - C 2 en 3
 - D 1, 2 en 3
- 1p ● 33 Wat is het doel van de schrijver met deze tekst?
- A amuseren
 - B informeren
 - C overtuigen
 - D tot handelen aansporen

TEKST 5 SAMENVATTINGSOPDRACHT DE MAATSCHAPPIJ MAAKT DIK

- 11p ○ 34 Vat de tekst 'De maatschappij maakt dik' samen in maximaal 100 woorden. Besteed daarbij alleen aandacht aan de volgende onderdelen van de tekst:
- 1 de twee redenen waarom overgewicht vroeger nauwelijks een probleem was, maar nu wel
 - 2 de Nederlandse situatie en de vergelijking van de Nederlandse situatie met de situatie in Engeland en de V.S.
 - 3 de reden waarom overgewicht een ernstige kwestie is die aandacht verdient
 - 4 de medische behandelmethode
 - 5 het principe waarop Seidell zijn aanpak baseert
 - 6 de drie maatregelen die uit Seidells opvatting voortvloeien
- Schrijf je samenvatting in volledige zinnen. Gebruik geen telegramstijl.